

Súd: Okresný súd Senica
Spisová značka: 9P/52/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2619202352
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 07. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Katarína Škrovanová
ECLI: ECLI:SK:OSSE:2020:2619202352.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Senica samosudkyňou Mgr. Katarínou Škrovanovou vo veci starostlivosti súdu o maloletú: B. R., nar. XX.X.XXXX, bytom ako matka, zastúpená kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Senica, dieťa matky: S. K., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom W. XXX a otca: Q. R., nar. X.X.XXXX, trvale bytom V., t.č. bytom u Š. R., W. XXX o návrhu matky na úpravu práv a povinností rodičov k maloletej za účasti okresného prokurátora takto

rozhodol:

Maloletá B. sa zveruje do osobnej starostlivosti matky s tým, že obaja rodičia sú oprávnení maloletú zastupovať a spravovať jej majetok a otec je povinný platiť na maloletú výživné vo výške 50 € mesačne, splatných vždy do 15. dňa toho ktorého mesiaca vopred k rukám matky, s účinnosťou od 5.11.2019.

Nedoplatok na zročnom výživnom za obdobie od 5.11.2019 do 30.06.2020 vo výške 343,33 € súd otcovi povoľuje splatiť v 12-tich pravidelných mesačných splátkach po 28,61 € mesačne splatných spolu s bežným výživným, počínajúc mesiacom nasledujúcim po právoplatnosti tohto rozsudku, pod následkom straty výhody splátok.

Styk otca s dieťaťom súd ponecháva na dohodu rodičov.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Matka sa svojím návrhom podaným na tunajšom súde dňa 5.11.2019 domáhala úpravy práv a povinností rodičov k maloletej B.. V návrhu uviedla, že s otcom dieťaťa nežijú v spoločnej domácnosti od 29.9.2019, kedy matka otca vyhnala z domácnosti po tom, ako ju udrel na tvár. Uvedené riešila polícia. Od tohto dňa otec nebol s maloletou v žiadnom kontakte a neprispieva na jej výživu. Matka žiadala, aby dieťa bolo zverené do jej osobnej starostlivosti a otec aby bol zaviazaný na platenie výživného vo výške 50 € mesačne. Styk dieťaťa s otcom navrhla ponechať na vzájomnej dohode rodičov.

2. Otec nesúhlasil s navrhovaným výživným.

3. Súd vykonal dokazovanie výsluchom účastníkov, rodným listom maloletej Sofie, správami od ÚPSVaR Senica, od viacerých bývalých zamestnávateľov otca, od obce W., od obce Mošovce a od Sociálnej poisťovne a zistil tento skutkový stav veci:

4. Matka žije v spoločnej domácnosti so svojou matkou a maloletou B. v dome patriacom jej matke. Jedná sa o skromnejšie zariadenú domácnosť. Stará matka si privyrába brigádne, zarobí cca 200 € mesačne. Matka je s maloletou na rodičovskej dovolenke, poberá rodičovský príspevok, aktuálne vo výške 270 € mesačne a prídavok na dieťa vo výške cca 25 € mesačne. V roku 2019 bola výška rodičovského

príspevku 220,70 € mesačne. Maloletá je stále plienkovaná, matka ju od plienok odúča, nakoľko by ju od 9/2020 chcela dať do materskej školy a zamestnať sa. Pred nástupom na materskú dovolenku matka pracovala v J. E., s.r.o. v Malackách so zárobkom cca 600 € mesačne, mieni sa vrátiť buď k tomuto zamestnávateľovi alebo pracovať ako opatrovateľka, má opatrovateľský kurz. Náklady s maloletou odhadla na 100 € mesačne. Počas spolužitia s otcom v jednej domácnosti tento striedal zamestnania, naposledy priniesol výplatu vo výške 150 €. Z dôvodu, že maloletá bola svedkom napadnutia matky zo strany otca, je maloletá objednaná k psychiatričke. Stretávanie dieťaťa s otcom navrhla matka ponechať na dohodu s otcom, na stretnutiach chce byť prítomná. Dieťa otca stále pozná, keď ho vidí vonku pri náhodných prechádzkach, kričí na neho tato. Otec na dieťa od odchodu z domácnosti neprispel žiadnou sumou.

5. Otec v súčasnosti býva u kamaráta, prespáva v aute. Za toto bývanie a stravu kamarátovi vypomáha s rôznymi prácami, kamarát mu za výpomoc neplatí žiadne peniaze. Otec nemá žiadne výdavky. Stravu má od kamaráta a mobil mu platí súčasná priateľka. S touto ale spolu nežijú. Brigádu ani zamestnanie otec nemá, čo odôvodňuje koronakrízou. Po skončení krízy nemá problém zamestnať sa, ako uviedol, už sa mu ozvali z nemocnice v Malackách. Otec uviedol, že všetky jeho predchádzajúce zamestnania skončili z dôvodu, že matka nechcela byť s maloletou cez noc sama doma. Otec má vyštudované opatrovateľstvo. Má záujem stretávať sa s maloletou. Otec v súčasnosti podmienky na zabezpečovanie starostlivosti o maloletú nemá. Vyjadril ale pochybnosti o riadnom zabezpečovaní starostlivosti o dieťa zo strany matky. Podľa otca matka nebola už dva mesiace s dieťaťom u lekárky, pritom má chodiť na pravidelné kontroly z dôvodu minulej operácie pažeráka maloletej, a uviedol tiež, že matka sa živí ako prostitútka.

6. Matka uvedené poprela. Čo sa týka návštev u lekára, uviedla, že k lekárke chodí podľa odporúčení, v súčasnosti v súvislosti s operáciou už maloletá pravidelné kontroly nepodstupuje.

7. Výšku rodičovského príspevku matky uvedenú matkou mal súd doloženú potvrdením od ÚPSVaR Senica.

8. Matka ani otec nepoberajú dávky v nezamestnanosti.

9. Správami od bývalých zamestnávateľov otca mal súd preukázané, že od 10.9.2018 do 3.10.2018 bol otec zamestnancom spoločnosti J. P. Malacky, s.r.o. ako operátor výroby, kde nemal dobrú dochádzku a po týždni, kedy mal jednu absenciu, už do práce neprišiel. Jeho netto zárobok za obdobie zamestnania bol 186,98 €, ak by otec pracoval u tohto zamestnávateľa na rovnakej pozícii, bola by jeho hrubá mzda v súčasnosti 892,50 €.

10. V období od 27.9.2018 do 31.10.2018 bol otec zamestnaný u spoločnosti Z. & H. s.r.o., pracovný pomer skončil z dôvodu nenastúpenia na zmenu, okamžitým skončením. Za 9/2018 otec zarobil 61,34 €, za 10/2018 sumu 474,40 €.

11. V období od 26.11.2018 do 3.12.2018 bol otec zamestnaný v spoločnosti A. X. s.r.o., kde odpracoval 3 dni, ďalšie dni už do práce nenastúpil, preto s ním bol ukončený pracovný pomer. Jeho hodinová mzda bola 3,40 €/hod. brutto + príplatky vo výške 1,70€/hod., v máji sa základná hodinová mzda zvýšila na 3,80 €/hod. brutto + príplatky vo výške 1,70€/hod..

12. V období od 6.12.2018 do 27.12.2018 pracoval otec v Zariadení sociálnych služieb T., pracovný pomer bol ukončený dohodou zo strany zamestnávateľa, pracovná morálka otca bola priemerná. Za obdobie zamestnania otec zarobil 163,14 € netto.

13. Posledný pracovný pomer mal otec u zamestnávateľa F.J.B. B., spol. s r.o., kde bol zamestnaný od 21.5.2019 do 25.6.2019, tento bol ukončený v skúšobnej dobe zo strany zamestnávateľa, dôvodom boli absencie otca v práci. Ak by pracovný pomer otca trval, dosahoval by v súčasnosti zárobok vo výške minimálnej hodinovej mzdy x počet odpracovaných hodín.

14. Správou od obce W. mal súd preukázané, že matka má v obci povest' bežného občana, v obci nič nevlastní, okrem maloletej Sofie nemá iné vyživovacie povinnosti.

15. Správou od obce V. mal súd preukázané, že otec býval v náhradnej rodine, v októbri 2017 mu bol trvalý pobyt náhradnými rodičmi zrušený, chcel sa osamostatniť, odišiel bývať k matke ich spoločného dieťaťa, maloletej B..

16. Kolízny opatrovník navrhol dieťa zveriť matke, otca zaviazat' na platenie výživného primerane jeho schopnostiam a styk ponechať na dohodu rodičov.

17. Okresný prokurátor uviedol, že do úvahy v súčasnosti prichádza len zverenie maloletej do osobnej starostlivosti matky, v jej starostlivosti neboli zistené žiadne nedostatky. Pri určení výživného navrhol vychádzať z dôkazov doložených v spise. Otec nevyvinul dostatočnú aktivitu za účelom dosiahnutia príjmu. Otázku styku odporučil ponechať na dohodu rodičov, matka je dohode naklonená, otec vlastnú predstavu úpravy styku nepredložil.

18. Podľa § 36 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z.z. rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak to vyžadujú pomery v rodine, súd môže upraviť styk dieťaťa aj s blízkymi osobami. Ustanovenia § 24, § 25 a 26 sa použijú primerane.

19. Podľa § 24 ods. 1, 4 zákona č. 36/2005 Z.z. v rozhodnutí, ktorým sa rozvádza manželstvo rodičov maloletého dieťaťa, súd upraví výkon ich rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu na čas po rozvode, najmä určí, komu maloleté dieťa zverí do osobnej starostlivosti, kto ho bude zastupovať a spravovať jeho majetok. Súčasne určí, ako má rodič, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, prispievať na jeho výživu, alebo schváli dohodu rodičov o výške výživného. Súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržiavanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi.

20. Podľa § 25 ods. 1, 2 zákona č. 36/2005 Z.z. rodičia sa môžu dohodnúť o úprave styku s maloletým dieťaťom pred vyhlásením rozhodnutia, ktorým sa rozvádza manželstvo; dohoda o styku rodičov s maloletým dieťaťom sa stane súčasťou rozhodnutia o rozvode. Ak sa rodičia nedohodnú o úprave styku s maloletým dieťaťom podľa odseku 1, súd upraví styk rodičov s maloletým dieťaťom v rozhodnutí o rozvode; to neplatí, ak rodičia úpravu styku žiadajú neupraviť.

21. Podľa § 26 zákona č. 36/2005 Z.z. ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností.

22. Podľa § 62 ods. 1, 2, 4, 5 zákona č. 36/2005 Z.z. plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

23. Podľa § 75 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z.z. pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

24. Podľa § 78 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z.z. dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa menia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

25. Z vykonaného dokazovania a zisteného skutkového stavu veci vyvodil súd ten právny záver, že návrh matky na úpravu práv a povinností rodičov k maloletej B. bol podaný dôvodne, nakoľko rodičia od septembra 2019 nežijú v spoločnej domácnosti a spoločne nezabezpečujú starostlivosť o maloletú. Matka s dieťaťom žije u svojej matky, matka zabezpečuje starostlivosť o dieťa riadne, v jej starostlivosti neboli zistené žiadne nedostatky, povesť v obci má matka dobrú. Na druhej strane otec prespáva v aute svojho kamaráta, nemá stály domov, nikde nepracuje. Na jeho strane teda predpoklady riadneho zabezpečovania starostlivosti o maloletú dané nie sú. Z toho dôvodu súd zveril dieťa do osobnej starostlivosti matky s tým, že právo dieťa zastupovať a spravovať jeho majetok naďalej zostáva obom rodičom.

Pokiaľ ide o výživné, otec v súčasnosti nikde nepracuje, vypomáha kamarátovi za jedlo a možnosť bývania v aute. O prácu prišiel otec opakovane z vlastnej viny, väčšina minulých zamestnaní bol ukončená z dôvodu absencií otca v práci. Otec je zdravý, má vzdelanie v odbore opatrovník. V takomto prípade súd vychádza z potencionálneho príjmu otca, ktorý by bol dosahoval, ak by jeho prístup k zamestnaniu a výkonu práce bol zodpovedný. Argument otca, že dôvodom, prečo si zamestnanie neudržal, je správanie matky, považuje súd za účelový, aj s prihliadnutím k tomu, že otec nepracoval ani po odchode z domácnosti matky, pričom v tom čase problémy súvisiace s koronavírusom ešte neexistovali. Ako uvádza aj Krajský súd v Trnave vo svojom rozhodnutí sp. zn. 24CoP 32/2019 zo dňa 13.12.2018 „Pri posudzovaní schopností a možností povinného rodiča nie sú rozhodné jeho skutočné zárobkové (majetkové) pomery, ale jeho reálne zárobkové (majetkové) pomery, dané napr. jeho fyzickým stavom, nadaním, množstvom získaných vedomostí a pracovnými skúsenosťami. Princíp potenciality príjmov má prednosť pred princípom fakticity príjmov. Životná úroveň povinného rodiča nemôže byť posudzovaná len so zreteľom na súčasne dosahovaný (prípadne len tvrdý) príjem. Majetkové a osobné pomery je nutné posudzovať komplexne, pričom je potrebné zohľadniť aj skutočné možnosti, schopnosti, dosiahnutú kvalifikáciu, reálne možnosti na trhu práce, ale i vôľu a snahu každého z rodičov dosiahnuť čo najvyšší zárobok. K týmto predpokladom je potrebné prihliadnuť najmä vtedy, ak by sa niektorý z rodičov vyhýbal plneniu výživovej povinnosti, prípadne by využitie svojich schopností a možností úmyselne či neúmyselne zanedbával. Ak schopnosti a možnosti otca nie sú využívané adekvátne z dôvodu úmyselného vyhýbania sa zárobkovým možnostiam zodpovedajúcim jeho dosiahnutému vzdelaniu, kvalifikácii a odborným schopnostiam, súd v takomto prípade vychádza pri určovaní výšky zárobku zo zásady potenciality zárobku, čo znamená, že vychádza z fikcie príjmu, ktorý by povinný rodič mohol reálne dosiahnuť (je schopný reálne dosahovať) a nie z jeho súčasného faktického príjmu.“ Keďže v zmysle záverov vykonaného dokazovania otec mohol v súčasnosti dosahovať príjem až 892,50 € brutto, nemal by problém platiť matkou požadované výživné vo výške 50 € mesačne. Uvedená výška výživného zodpovedá veku a potrebám maloletého dieťaťa a preto súd zaviazal otca na platenie výživného tak, ako je uvedené v rozsudku. Keďže otec bol na platenie výživného zaviazaný počínajúc odo dňa podania návrhu a od odchodu zo spoločnej domácnosti výživné na maloletú neplatil, vznikol mu na zročnom výživnom za obdobie od 5.11.2019 do 30.06.2020 dlh vo výške 343,33 €. Tento súd povolil otcovi splatiť v priebehu roka v dvanástich splátkach, nakoľko jednorazová úhrada dlžnej sumy neprichádza v súčasnosti do úvahy. V prípade, ak sa otec omešká so zaplatením ktorejkoľvek dlžnej splátky zročného výživného, stane sa zvyšná suma dlžného výživného splatnou naraz.

Styk otca s maloletou ponechal súd na dohode rodičov, matka je dohode naklonená, nemá problém s tým, aby sa otec s dieťaťom stretával. Možnosť dohody nevylúčil ani otec. V prípade, ak by v komunikácii rodičov ohľadom styku otca s maloletou nastali problémy, nie je vylúčená úprava styku otca s dieťaťom súdom.

26. O trovách konania rozhodol súd v súlade s § 52 CMP.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom podpísaného súdu ku Krajskému súdu v Trnave, v štyroch vyhotoveniach.

Z odvolania musí byť zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka a čo sleduje, a musí byť podpísané a datované. V odvolaní sa má ďalej uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci,
- ch) súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Manžel, ktorý pri uzavretí manželstva prijal priezvisko druhého manžela ako spoločné priezvisko, môže v súlade s § 27 zákona č. 36/2005 Z.z. do troch mesiacov po právoplatnosti rozhodnutia o rozvode manželstva matričnému úradu oznámiť, že prijíma opäť svoje predošlé priezvisko.